

A 17. Talajtani Világkongresszus

(Bangkok, Thaiföld, 2002. augusztus 14–21.)

A Nemzetközi Talajtani Társaság 1998 augusztusában a franciaországi Montpellierben megrendezett 16. Kongresszusa óta nemcsak négy év telt el, hanem több jelentős változás is történt a világ talajtani szakembergárdájának szervezetében. A legszélesebb értelemben vett talajtani tudomány megtisztelő elismeréseképpen a Nemzetközi Talajtani Társaság (International Society of Soil Science, ISSS) az ICSU (International Commission of Scientific Unions) tagszervezetévé vált, s ennek megfelelően neve Nemzetközi Talajtani Unióra (International Union of Soil Sciences, IUSS) változott. Egyidejűleg, a kor megváltozó társadalmi igényeinek és tudományos kihívásainak megfelelően, átalakult és korszerűsödött tudományos struktúrája és jelentős változások következtek be szervezeti és működési szabályzatában is. Az egyéni tagságot az országok tagsága váltotta fel, mégpedig az egyes országok illetékes szakmai–tudományos szervezetének képviselőjével. Az országok túlnyomó többségében ezt a képviselőt a tudományos akadémiák látják el illetékes szakmai testületeiken keresztül. Hazánkban a Magyar Tudományos Akadémia, az MTA Talajtani és Agrokémiai Bizottsága, illetve az IUSS Magyar Nemzeti Bizottsága. Többéves alapos elokészítő munka után a változtatásokat a 17. Kongresszusnak kellett véglegesen elfogadnia, „szentesítenie”.

A legutóbbi kongresszus óta jelentős változások következtek be, illetve mentek végbe a világ társadalmi–gazdasági–szociális struktúrájában, a fenntartható fejlődés koncepciójának meg-, ill. újrafogalmazásában, teendőinek pontosításában, prioritásainak kijelölésében. Mindez természetesen a talajtani tudomány számára is új kihívásokat jelentett, amelyekre egy világkongresszusnak feltétlenül reagálnia kellett. Ezt a törekvést fejezte ki a 17. Kongresszus vezérgondolata:

„*Confronting new realities in the 21st century*”
(„Szembenézve a 21. század új realitásaival”)

A kitűzött célt a Kongresszus tevékenysége *teljes mértékben elérte*. A vezérgondolat szellemében történt a Kongresszus célra-orientált, átgondolt és alapos elokészítése; a résztvevő több mint 2000 szakember aktív részvétele a hét kontinens közel száz országának képviselőjében; a monumentális kongresszus programjának tervszerű és zökkenőmentes lebonyolítása; valamennyi rendezvény magas tudományos színvonala; a Kongresszus nyugodt, baráti, gondolkodásra ösztönző és kreativitást mobilizáló légköre, tudományos vitái, kötetlen eszmecsere. Mindehhez a hagyományos thai stílusban épült szupermodern Queen Sirikit Kongresszusi Központ méltó és minden(irányú) igényt kielégítő feltételeket biztosított. Így és itt fogalmazódtak meg a Kongresszus ajánlásai, a világ talajtani szakembergárdájának jövőre vonatkozó feladatai, a tudományterület társadalmi megismertetésének és elismertetésének, kapcsolatrendszere kiépítésének/ero-

sítésének/szélesítésének, tudományos továbbfejlesztésének területén egyaránt. A Kongresszus záró rendezvényén általános volt a résztvevők véleménye, miszerint senki nem távozott csalódottan, üres kézzel, tapasztalatok és tanulságok, új ötletek és elképzelések, új vagy megerősített tudományos kapcsolatok nélkül. S ennél nagyobb elismerés egy tudományos rendezvényt nem illethet.

A Kongresszus munkája hat – egymással szorosan összefüggő – részre tagolható:

- Plenáris eloadások.
- Szimpóziumok és tudományos szekcióülések.
- Poszter bemutató.
- Az ISSS régi és az IUSS új szervezeti egységeinek (divíziók, bizottságok, albizottságok, munkacsoportok, állandó bizottságok) munkaülései és vezetőségválasztása.
- Tudományos–technikai szakkiállítás.
- Az IUSS „Parlamentjének” (Council) adminisztratív, szerkezet- és jogszabály alkotó, operatív döntéshozó/döntéselőkészítő tevékenysége.

Ezt a programot egészítették ki a Thaiföld különböző részeire, valamint Ázsia és Ausztrália közelebbi területeire szervezett talajtani szakmai kirándulások, illetve az érdekes, igényes, színes és hangulatos kultúrprogramok, rövidebb városnézések, muemléklátogatások.

A grandiózus *plenáris megnyitó ülésen* Thai agrár- és szövetkezeti minisztere foglalta össze a Kongresszus fő célkitűzéseit. Thaiföld királyának a képviselőjében Maha Chakri Sirindhorn koronahercegno, a Kongresszus fővédnöke nyitotta meg a rendezvényt, majd egy érdekes szakmai video-bemutatót követően a „Fenntartható mezőgazdasági fejlődés Thaiföldön” című szakkiállítást. Az igényesen összeállított és remekül kivitelezett, impresszív kiállítás jó áttekintést nyújtott Thaiföld ésszerű erőforrás-hasznosításra és korszerű mezőgazdaság-fejlesztésre tett elismerésre méltó erőfeszítéseiről, az elért új tudományos eredmények széleskörű gyakorlati hasznosításáról. Néhány tematikus részt érdemes tételesen is felsorolni: különböző természetföldrajzi körzetek és talajok korszerű, víztakarékos, a káros környezeti mellékhatásokat minimálisra korlátozó öntözési rendszerei; erózió elleni védekezést, a teraszolást és fásítást. A megnyitó első része és a kiállítás erózió tükrözte Ofelségének, Thai királyának roppant erős személyi kultuszát (amiről egy magyarnak óhatatlanul kellemetlen történelmi emlékek jutnak eszébe), ami azonban itt kétségtelenül bizonyos rendet, rendezettséget, tervszerűséget, igaz néha utópisztikus célokat jelent, s azok reális megvalósíthatóságát ígéri.

A protokolláris megnyitót Bangkok polgármesterének, a Kongresszus Thai Szervezőbizottsága elnökének, az IUSS elnökének, elnökhelyettesének és fotitkárának üdvözlései követték. Ezután egy remek videofilm mutatta be P. A. SANCHEZ professzor életútját és tevékenységét, aki 2002-ben elnyerte a szakterület legnagyobb tudományos elismerését jelento World Food Prize díjat, ami az egész talajtani tudomány nagy elismerése.

A Kongresszus tulajdonképpeni tudományos munkája öt meghívott tudós *plenáris eloadásaival* folytatódott:

- SPARKS, D. L. (USA): „Soils in space and time: frontiers in basic soil science research” (Talajok térben és időben: frontok a talajtani alap kutatásokban).

- SANCHEZ, P. A. (Kenya): „Soil science, as a major player in world development” (Talajtan, mint a világ fejlődésének fő tényezője)
- BLUM, W. E. H. (Ausztria): „The role of soils in sustaining society and environment: realities and challenges for the 21st century” (A talaj szerepe a társadalom és környezet fenntarthatóságában: realitások és kihívások a 21. században)
- URUSADZE, T. F. (Grúzia): „Soils in space and time: realities and challenges for the 21st century” (A talaj térben és időben: realitások és kihívások a 21. században).
- ROJANASOONTHON, S., KHEORUENROMNE, I. (Thaiföld): „Tropical soil science: realities and challenges” (Trópusi talajtan: realitások és kihívások).

A nagyívú, koncepcionális előadások – ha nem is azonos színvonalon – a Kongresszus alap gondolatának szellemében adtak keretet az egész rendezvény tudományos tevékenységének. Áttekintették és elemezték a múltat, felvázolták az új társadalmi elvárásokat és tudományos kihívásokat, egy kíváncsi jövőképet, s – mérlegelve a realitásokat – meghatározták a jövő fontosabb feladatait, kiemelve azok várható prioritásait, fő kutatási irányait. Kiemelték, hogy a válaszút elé kerülő tudományunk korszerű fejlődése egy gyökeres paradigmaváltást és szemlélet-megújulást tesz szükségessé. Úgy vélem ez a magyar talajtani tudomány számára is a Kongresszus egyik legfontosabb üzenete.

A Kongresszus tudományos munkájának gerincét a példamutatón megrendezett 65 *szimpózium* jelentette, amelyeken 440 előadás és 1320 poszter került az érdeklődők elé. Véleményem szerint ezek tételes magyar és angol nyelvű felsorolása nem felesleges. Még akkor sem, ha néhány témában nem vagyunk közvetlenül érintettek, érdekeltek. A hosszú lista azonban szemléletes képet nyújt a legszélesebb értelemben vett talajtani tudomány fő tendenciáiról, problémáiról, eredményeiről, s hazai tevékenységünkre vonatkozóan is számos értékes következtetés levonására nyújt lehetőséget. [Kiemelve az IUSS felelős szervezőjét tüntettük fel; ezt követően pedig a szóban forgó szimpóziumra regisztrált előadások, illetve poszterek számát. A magyar poszterek szerzőit, címét is megadjuk.]

Talajfizika (I. Bizottság)

- 01 „Effect of soil structure and properties on preferential flow dynamics and pollutant transport in soils” (A talajszerkezet és a talajtulajdonságok hatása az „elkerülő vízmozgás” dinamikájára és a talajban végbemenő szennyezőanyag-transzportra) (7; 33)
- 02 „Landscape scale research: methodology, concepts and consequences for soil and water quality” (Tájszintű kutatások: metodológia, koncepció, következmények a talaj- és vízminőségre) (7, 30)
- 03 „Influence of biological activity on soil physical properties” (A biológiai aktivitás hatása a talaj fizikai tulajdonságaira) (7, 15)
- 04 „Use of soil data in predicting soil physical properties: importance, limitations and conditions of validation” (Talajvizsgálati adatok felhasználása a talaj fizikai tulajdonságainak előrejelzésére: a validálás fontossága, korlátai és feltételei) (7, 35 – ebből 2 magyar poszter: NEMES, A., CZINKOTA, I., CZINKOTA, GY., TOLNER, L., KOVÁCS, B.: „An automated system for the quasi-continuous measurement of the particle-size distribution”. NEMES, A., SCHAAP, M., WÖSTEN, H.: „Validation of international scale soil hydraulic pedotransfer functions for national scale application”)

Talajkémia (II. Bizottság)

- 05 „Properties, functions, and dynamics of organic matter in tropical soils” (Trópusi talajok szerves anyagának tulajdonságai, funkciói és dinamikája) (7, 20)

- 06 „Frontiers in the chemistry and biochemistry of the soil rhizosphere” (Kémia–biokémia határok a talaj rizoszférában) (7, 18)
- 07 „Effects of soil chemical and biochemical processes on soil global climate change” (Talajkémiai és biokémiai folyamatok hatása a talaj globális klímaváltozására) (7, 18)
- 08 „Use of molecular scale techniques in determining contaminant speciation and soil remediation” (Molekuláris szintű technika alkalmazása a szennyező anyagok specifikációjának meghatározásában és a talaj „méregtelenítésében”) (7, 13 – ebből 1 magyar poszter: CZINKOTA, I., HLEP, Gy., RÉKÁSI, M., CZANIK, P.: „An equipment and software for improved estimation of soil acidity”)

Talajbiológia (III. Bizottság)

- 09 „Composition of soil microbial and fauna communities: new insight from new technologies” (A talaj mikrobiális és fauna közösségeinek összetétele: új szemlélet – új technológiákkal) (7, 26)
- 10 „Research to ensure carbon sequestration in soils” (A talaj C-forgalmának tisztázására irányuló kutatások) (7, 21)
- 11 „Microbial processes and populations in submerged soils” (Időszakosan vízzel borított talajok mikrobiális folyamatai és populációi) (7, 17)
- 12 „Manipulating soil microbial and enzymic activities” (A talaj mikrobiális és enzimaktivitásának szabályozása) (7, 50)
- 64 „Rhizosphere research: new challenges for soil scientists in the 21st century” (Rizoszféra kutatások: új kihívás a talajtani tudomány felé a 21. században) (7, 18)

Talajtermékenység és Növénytáplálás (IV. Bizottság)

- 13 „Management of organic matter for soil fertility improvement in humid tropical environments” (Szervesanyag-gazdálkodás a talajok termékenységének növelésére nedves trópusi körülmények között) (7, 34)
- 14 „Soil fertility as an ecosystem concept” (Talajtermékenység, mint ökoszisztéma koncepció) (7, 107 – ebből 1 magyar poszter: MÁRTON, L.: „Climate change and fertilization effects on potato (*Solanum tuberosum* L.) yield and quality”)
- 15 „Perceptions of soil management: matching indigenous and scientific knowledge systems” (Talajhasználati lehetőségek: gyakorlati és tudományos ismeretek rendszerének ötvözése) (7, 19 – ebből 1 magyar poszter: SZABÓ, J., PÁSZTOR, L., BAKACSI, Zs.: „Compilation of farm level soil information systems in Hungary”)
- 16 „Mechanisms and indicators for efficient nutrient use through integrated soil management” (Az integrált talajhasználat rendszerében történő hatékony növénytáplálás mechanizmusa és indikátorai) (7, 41)
- 17 „Use of natural nutrient sources and amendments: which, where, when and how? (Természetes tápanyagforrások és „talaj adalékok” használata: mit, hol, mikor és hogyan?) (7, 27)
- 59 „Towards integrated soil, water and nutrient management in cropping systems: the role of nuclear techniques” („Növénytermesztési rendszerek integrált talaj, víz és tápanyag kezelése: a nukleáris technika szerepe”) (14, 62)

Talajgenetika, talajosztályozás és térképezés (V. Bizottság)

- 18 „Anthropogenic factor of soil formation” (A talajképződés emberi tényezői) (7, 26)
- 19 „Soil system and land use” (Talajrendszer és talajhasznosítás) (7, 25)
- 20 „Arid and semi-arid soils: records of past climates, carbon sequestration, genesis, and management” (Arid és szemi-arid talajok: régi klíma feljegyzések, szénforgalom, képződés és használat) (7, 14)

- 63 „Acid sulphate soil management in tropical environments” (Acid-szulfát talajok hasznosítása trópusi környezetben) (7, 8)
- 21 „Soil classification, accomplishments and future” (Talajosztályozás, eredmények és jövőbeni feladatok) (7, 29 – ebből 1 magyar poszter: MICHÉLI, E.: Report on the international symposium „Soil Classification 2001”, Hungary”)
- 65 „Soil functions in the biosphere” (Talajfunkciók a bioszférában) (7, 15).

Talajtechnológia (VI. Bizottság)

- 22 „Technologies to overcome rootzone soil constraints” (A gyökérzet talajtani korlátait felszámoló technológiák) (7, 13)
- 23 „Models and parametric methods for predicting soil degradation” (A talajdegradáció előrejelzésére szolgáló modellek és paraméteres módszerek) (3, 10)
- 24 „Use and abuse of industrial and urban wastes in agricultural soils” (Ipari és városi hulladékok felhasználása és elhelyezése mezőgazdasági talajokban) (7, 34 – ebből 1 magyar poszter: KELE, G. SZ., BUZÁS, M. H., PÁLMAI, O., MARTH, P., SZABADOS, I.: „Survey of heavy metal contamination in the flood area of the river Tisza in Hungary”)

Talajmineralógia (VII. Bizottság)

- 25 „Mineralogy and geochemistry of regolith” (Regolitok mineralógiája és geokémiája) (7, 12)
- 26 „Reaction of soil minerals on changes of climate and land management” (Talajásványok reagálása a klíma és talajhasználat változásaira) (3, 4)
- 27 „Mineralogy and micromorphology of pedogenesis including isotope methods and dating of soil processes” (A talajképződés mineralógiája és mikromorfológiája, beleértve az izotópos módszereket és a talajfolyamatok kor-meghatározását) (3, 5)
- 28 „Soil mineralogy in relation to soil fertility and toxicity” (A talajmineralógia talajtermékenység és talajtoxicitás vonatkozásai) (7, 13)

Talaj és környezet (VIII. Bizottság)

- 29 „Urban and sub-urban soils: specific risks for human health (Urban agriculture)” (Városi és város-körzeti talajok: speciális kockázatok az ember egészségére (városi mezőgazdaság) (5, 20)
- 30 „Food security and land use” (Élelmiszer-biztonság és talajhasználat) (7, 16)
- 31 „Exploring the attitude towards soil and land use” (Talaj és talajhasználat iránti attitűd) (7, 13)
- 32 „Soil indicators for sustainable land use” (A fenntartható talajhasználat talaj indikátorai) (8, 22)

Szikes talajok (A Albizottság)

- 33 „Salt affected soils and the environment” (Szikes talajok és a környezet) (7, 44 – ebből 4 magyar poszter: BAKACSI, Zs.: „GIS based study on soil–terrain characteristics and groundwater level changes in an alluvial plain”; CSERNI, I.: „Analysis of soil hydraulic conductivity in palm plantations in the saline soils of the Oued Rhir”; KUTI, L., TÓTH, T., SZENTPÉTERY, I., ZÖLD, A.: „Changes induced by the fluctuation of groundwater level in soil–parent material–groundwater system”; LOKSA, G., SZABÓ, L.: „Effect of geomorphological changes in anthropogeneous origin on micro- and mesoclimate in Hungary”)
- 34 „Salinization, water management and policy” (Sófelhalmozódás, szikesedés, vízgazdálkodás (politika)) (7, 14)

Talaj mikromorfológia (B Albizottság)

- 35 „Soil micromorphology to quantify soil space structure qualities” (Talaj mikromorfológia a talaj térbeli szerkezetének minosítására és annak kvantifikálására) (4, 7)
- 36 „Soil micromorphology and submicroscopy for interpretation of soil qualities” (Talaj mikromorfológia és ultramikroszkópia a talaj minőségének interpretálására) (3, 7)

Talaj- és vízvédelem (C Albizottság)

- 37 „Identification and determination of soil quality parameters to evaluate the sustainability and socioeconomic impacts” (Talajminőség paraméterek meghatározása a fenntarthatóság és szocio-ökonómiai hatásainak értékelésére) (7, 13)
- 38 „Advanced integral modeling to make decision in soil conservation” (Fejlett integrációs modellezés a talajvédelmi döntéshozatal szolgálatában) (7, 16 – ebből 1 magyar poszter: SISÁK, I., STRAUSS, P., AZAZOGLU, E., SZÜCS, P.: „Rainfall simulation experiments to develop an environmental soil P test”)

Erdotalajok (E Albizottság)

- 39 „Amelioration of degraded soils through afforestation” (Degradált talajok meliorációja erdosítéssel) (7, 10)
- 40 „New developments in the evaluation and management of forest soils” (Új eredmények az erdo(k) alatti talajok értékelésében és használatában) (7, 13)

Talajremediáció (G Albizottság)

- 41 „Techniques for remediation of contaminated soils: physicochemical techniques” (Szennyezett talajok remediációs technikája: fiziko-kémiai módszerek) (6, 12)
- 42 „Techniques for remediation of contaminated soils: biological techniques” (Szennyezett talajok remediációs technikái: biológiai módszerek) (7, 15)

*Munkacsoportok és állandó bizottságok**Fagyott talajok (CR Munkacsoport)*

- 43 „Cryosols and cryogenic environments in the 21st century” (Fagyott talajok és „fagyos” körülmények a 21. században) (6, 6)

Világ talaj és terület digitális adatbázis (DM)

- 44 „Global and national digital data bases on soil and terrain conditions, their compilation and uses (Globális és nemzeti talaj- és terület digitális adatbázisok, megalkotásuk és hasznosításuk) (7, 14 – ebből 1 magyar poszter: PÁSZTOR, L., SZABÓ, J., BAKACSI, Zs.: „Compilation of a national 1:25,000 scale digital soil information system in Hungary”)

Talajok és globális változások (GC)

- 45 Soil carbon dynamics and the greenhouse effect” (Talajok széndinamikája és az üvegház hatás) (7, 15)

Talajdegradáció és sivatagosodás (LD)

- 46 „Land degradation and desertification: confronting the realities of the 21st century” (Talajdegradáció és sivatagosodás: konfrontáció a 21. század realitásaival) (7, 16)

Talajásványok, szerves vegyületek és mikroorganizmusok kölcsönhatásai (MO)

- 47 „Soil mineral – organic component – microorganism interactions and the impact on the ecosystem and human welfare” (Talajásvány-szerves komponens-mikroorganizmus kölcsönhatásuk és szerepük az ökoszisztémák és az ember életminőségében) (7, 28)

Pedometria (PM)

- 48 „Development in soil data processing” (Új eredmények a talajadatok feldolgozásában) (7, 24)

Paleopedológia (PP)

- 49 „Paleosols as a memory for understanding landscape history and environmental problems” (Paleotalajok, mint memória a tájkialakulás és a környezeti problémák megértéséhez) (7, 3 – ebből 2 magyar poszter: BARCZI, A., JOÓ, K.: „Botanical and soil survey of kurgans (Great Hungarian Plain, Hungary”); HORVÁTH, Z., MINDSZENTY, A.: „Plio-pleistocene soil-sedimentary complex on the margin of an uplifting mountain and a subsiding basin (Mátra Foreland, North Hungary)”)

Rizstalajok termékenysége (PS)

- 50 „Sustainable paddy soil ecosystem: a global challenge” (Fenntartható paddi rizs ökoszisztémák: globális kihívás) (7, 20)

Pedotechnika (PT)

- 51 „Manufactured, amended, and intensively tilled soils and substrates” (Mesterséges, javított és intenzíven művelt talajok és termoközegek) (4, 11)

Távérzékelés felhasználása a talajtanban (RS)

- 52 „Remote sensing for data fusion and GIS as tools in land evaluation and degradation studies” (Távérzékelés a talajtani adatok feldolgozására és térinformatikai értékelésére, mint eszköz a földértékelésben és a degradációs kutatásokban) (7, 20)

Környezeti talajmechanika (SM)

- 53 „Coupled hydraulic and mechanical processes in structured soils – a challenge to define sustainability” (Szerkezetes talajok hidraulikai és mechanikai folyamatai: kihívás a fenntarthatóság definiálására) (7, 8)

Talaj- és talajvíz-szennyeződés (SP)

- 54 „Vadose zone management strategies to prevent groundwater pollution” (A háromfázisú zóna nedvességszabályozásának stratégiája a talajvíz-szennyeződés megelőzése érdekében) (7, 26)

Városi, iparterületi, közlekedés-menti és bányaterületek talajai (SU):

- 55 „Improving knowledge about soils and their functions in urban, industrial and mining areas for a better life” (Városi, ipari és bányaterületek talajainak és funkcióinak jobb megismerése egy jobb életminőség érdekében) (7, 22)

Talajtani nevelés (CES)

- 56 „Soil education and public awareness” (Talajtani nevelés és társadalmi tudatformálás) (4, 11)

Szervestrágyák és adalékanyagok (FA)

- 57 „Soil properties as influenced by the addition of organic fertilizers and amendments” (Szervestrágyák és adalékanyagok alkalmazásának hatása a talajtulajdonságokra) (7, 29)
- 58 „Soil organic fertilizers and amendments: an outlook on key environmental and sanitary issues” (Szervestrágyák és adalékanyagok környezeti és egészségügyi hatásai) (4, 10)

Talajok és talajorvosságok (SG)

- 60 „Comparison of bedrocks, soils, chemical climate and pollution as geomedical factors” (Az alapközet, talaj, klíma és szennyez(od)és, mint geo-medicína tényezők) (3, 8 – ebből 1 magyar poszter: LEHOCZKY, É., NÉMETH, T., KISS, Zs., SZALAI, T.: „Heavy metal uptake by ryegrass, lettuce and white mustard plants on different soils”)

A szimpóziumok két további fontos tanácskozással egészültek ki:

- 61 „*Soil convention*” (Talajkonvenció) (5, 7) Egyik célja a világ társadalmi közvéleményének felkeltése a talaj multifunkcionalitása (termelési, környezeti, szociális, sőt kulturális funkciók) iránt, igénybe véve az információközlés minden szintjét, formáját és eszközeit. Másik célkitűzése pedig a többi erőforrásra (léggör, felszíni és felszín alatti vízkészletek, geológiai értékek, biológiai erőforrások stb.) vonatkozó hasonló konvenciókkal történő összehangolás az ez irányú globális feladatok megfogalmazása, eredményes és hatékony megvalósítása érdekében.
- 62 „*WOCAT*: World overview of conservation approaches and technologies” (Erőforrás-megorzó koncepciók, közelítések és technológiák világméretű áttekintése és összehangolása) (7, 16).

A Kongresszus plenáris előadásainak teljes anyaga, valamint a regisztrált (elfogadott) előadások és posztterek összefoglalói öt kötetben, mintegy 1960 szövegroldalon nyomtatásban is megjelentek, azok teljes anyagát pedig CD ROM-on kapták kézhez a résztvevők.

A Kongresszus tudományos munkáját öt Kongresszus előtti, illetve utáni szakmai tanulmányút (Észak-Thaiföld; Északkelet-Thaiföld és Laosz; Délkelet Thaiföld; Dél-Thaiföld; Fülöp-szigetek), hat fakultatív félnapos Bangkok-környéki kirándulás, illetve városnézés és múzeum (muemlék-, templom-) látogatás, számos kulturális esemény, felejthetetlen nyitó és záró bankett (népi ének-, hangszer- és táncegyüttesek, a thai konyha páratlanul gazdag kulináris és helyszíni bemutatásával kiegészített kínálata) egészítette ki.

A Kongresszuson a Világ 97 országának több mint 2100 szakembere vett részt. A kísérekkel, kiállítókkal és a médiák képviselőivel együtt így a résztvevők összlétszáma megközelítette a 3000 főt. A számunkra szinte hihetetlenül gondos, pontos, jól megszervezett és összehangolt szervezésnek köszönhetően zökkenőmentes és jól követhető volt a program, s kellemes beszélgetésekre is remekül alkalmas a környezet. Talán csak a minden igényt kielégítő – egyébként nem távoli – szálláshelyekről a kongresszusi centrumba történő eljutás jelentett gondot, de Bangkok levegőszennyezési és forgalmi dugó világrekordjait ismerve ez sem okozott különösebb meglepetést, áthidalhatatlan problémát.

A Kongresszus 11 új tiszteletbeli tagot választott:

R. W. ARNOLD (USA)	B. S. NOSKO (Ukrajna)
G. V. DOBROVOLSKY (Oroszország)	R. ROSELL (Argentína)
W. R. GARDNER (USA)	A. RUELLAN (Franciaország)
H. M. HAMDI (Egyiptom)	A. TANAKA (Japán)
L. A. LEÓN SARMIENTO (Kolumbia)	P. B. TINKER (Egyesült Királyság)
F. MANCINI (Olaszország)	

A Kongresszus elfogadta az IUSS új tudományos szerkezeti felépítését és ennek megfelelő új szervezeti szabályzatát. Az IUSS-ben, mint az ICSU tagszervezetében megszűnt az egyéni tagság; az országok képviselőit azok illetékes tudományos intézményei, többnyire – mint hazánkban is – a tudományos akadémiák, illetve azok illetékes osztályai, bizottságai vették át; a nemzeti tagdíj pedig az adott ország GDP-jének és deklarált talajtani szakember létszámának függvényében kerül(t) megállapításra. A Kongresszus már az új szervezeti szabályzatnak megfelelően választotta meg tisztségviselőit. E szerint a thai elnöktől, SOMPONG THEERAWONG-tól a következő kongresszust rendező Egyesült Államok képviselőjében D. L. SPARKS vette át az IUSS elnökségét, G. PETERSON (USA) pedig IRB. KHEORUENROMNE-tól az elnökhelyettesi funkciót.

Hosszú és közmegegyezésre ellátott, sikeres és eredményes szolgálat után W. E. H. BLUM fotikári és H. VAN BAREN fotikárhelyettesi mandátuma lejárt. Munkásságukat a Kongresszus oszinte elismeréssel és kihangsúlyozott köszönettel nyugtázta. Egyben megválasztotta az új vezetőséget:

Fotikár: S. NORTCLIFF, a Readingi Egyetem talajtan professzora (Egyesült Királyság)

Fotikárhelyettes: A. HARTEMINK, ISRIC, Wageningen (Hollandia)

Az IUSS zavartalan tevékenységének folytonosságát biztosítandó P. LÜSCHER (Svájc) további két évre vállalta a kincstárnoki feladatot, s e funkciójában a Kongresszus megerősítette.

Az IUSS új szervezeti felépítését, egyben megválasztott új tisztségviselőit az 1. táblázatban közöljük.

Az Albizottságok közül 2 (A, E), a Munkacsoportok közül 19 (AS, CR, DM, FA, GC, IC, LD, MO, PM, PP, PS, PT, RB, RS, RZ, SG, SM, SP, SU) folytatja tevékenységét (a rövidítések magyarázatát lásd a szimpóziumok felsorolásánál). Ezekben a vezetőségválasztásra a munkacsoportok következő rendezvényén kerül majd sor. Az azonban gyakorlatilag már eldolt, hogy a „Talajkészletek Világ Referencia Bázisa (WRB)” Munkacsoport (RB) elnöki tisztét a legközelebbi ülésen MICHÉLI ERIKA veszi át.

A tudományos divíziók, bizottságok, albizottságok és munkacsoportok mellett az IUSS munkáját három állandó bizottság segíti:

- Pénzügyi és költségvetési Bizottság (CBF)
- Szervezeti Szabályzat Bizottság (CSS)
- Díjak és Kitüntetések Bizottság (CPA) (Ennek egyik tagjává VÁRALLYAY GYÖRGYöt választották),

Döntés született arról, hogy a 2006-ban Philadelphiában (USA) megrendezésre kerülő 18. Kongresszus után a 19. Kongresszust 2010-ben az ausztráliai Brisbane rendezi. A rendezésre még Brazília, Kína és a Koreai Köztársaság nyújtott be pályázatot. A döntés után mindhárom ország kifejezésre juttatta, hogy pályáznak a jubileumi 20. Kongresszus (2014) megrendezésére is.

A 21 tagú magyar delegáció a Kongresszuson eredményesen szerepelt. Az MTA Talajtani és Agrokémiai Bizottsága (a MAE Talajtani Társaságának támogatásával) az előkészítő munka során eredményes munkát végzett. Az Agrokémia és Talajtan angol nyelvű különszámaként (51. kötet (2002) 1–2. szám 1–265. old.) 70 magyar szerző, ill. társszerző 33 dolgozata jelent meg, jól bemutatva és igényes keresztmetszetét nyújtva a Magyarországon folyó talajtani–agrokémiai–talajbiológiai–agroökológiai–talajhasznosítási kutatásoknak. A kötet a Kongresszus egyik kapós kiadványává vált, s egyaránt jó

1. táblázat Az IUSS új szervezeti felépítése és megválasztott új tisztségviselői

Szervezeti egység	Megnevezés	Elnök	Elnökhelyettes	Titkár
1. Divízió				
1.1. Bizottság	Talaj térben és időben	A. Mermut (Kanada)	M. J. Singer (USA)	M. E. Collins (USA)
1.2. Bizottság	Talaj makro- és mikro-morfológia	G. Humphreys (Ausztrália)	A. Tsatskin (Izrael)	B. Buck (USA)
1.3. Bizottság	Talajföldrajz	R. Jahn (Németország)	J. Beech (Spanyolország)	V. B. Asio (Fülöp-szig.)
1.4. Bizottság	Talajképződés, talajgenetika	V. Targulian (Oroszország)	G. Zhang (Kína)	A. Faz Cano (Spanyolo.)
2. Divízió	Talajosztályozás	R. Ahrens (USA)	S. Pazos (Argentína)	S. Deckers (Belgium)
2.1. Bizottság	Talajtulajdonságok és folyamatok	N. Senesi (Olaszország)	J. M. Tiedje (USA)	K. Cassel (USA)
2.2. Bizottság	Talajfizika	M. Pagliai (Olaszország)	D. A. Gabriels (Belgium)	G. N. Magesan (Új-Zéland)
2.3. Bizottság	Talajkémia	A. Piccolo (Olaszország)	M. Gerzabek (Ausztria)	P. Buurman (Hollandia)
2.4. Bizottság	Talajbiológia	V. Gupta (Ausztrália)	K. Inubushi (Japán)	R. Dick (USA)
3. Divízió	Talajmineralógia	R. Fitzpatrick (Ausztria)	C. Olson (USA)	E. Bonifacio (Olaszország)
3.1. Bizottság	Talajhasználat	W. Burghardt (Németország)	J. Havlin (USA)	D. Stott (USA)
	Talajértékelés és földhasználat-tervezés	R. Ralisch (Brazília)	L. Thiombiano (Burkina Faso)	M. A. Ayarza (Csát-Loderos)
3.2. Bizottság	Talaj- és vízvéddelem	D. Suarez (USA)	Y.S. Jung (Korea)	C. Palm
3.3. Bizottság	Talajtermékenység és növényráplálás	J. Ryan (Szíria)	A. Garcia-Ocamp (Kolumbia)	B. Zhang (Kína)
3.4. Bizottság	Talajtechnológia	R. Horn (Németország)	M. Brar (India)	Y. Zhu (Kína)
3.5. Bizottság	Talajdegradáció-szabályozás, remediáció, talajjavítás	R. Naidu (Ausztrália)	Tóth Tibor (Magyarország)	
4. Divízió	A talaj szerepe a társadalom és a környezet fenntarthatóságában	E. Frossard (Svájc)	T. Sims (USA)	D. Adriano (USA)
4.1. Bizottság	Talaj és környezet	L. Bergstrom (Svédország)	P. Kleinman (USA)	M. Robert (USA)
4.2. Bizottság	Talaj, élelmiszerbiztonság és emberi egészség	C. Rice (USA)	J. Kozak (Cseh Köztársaság)	M. B. Kirkham (USA)
4.3. Bizottság	Talaj és földhasználat változás	A. Sharpley (USA)	D. L. Osmond (USA)	L. V. Verchet (Kenya)
4.4. Bizottság	Talajtani nevelés és társadalmi tudatformálás	M. Dosso (Franciaország)	P. Hazelton (Ausztrália)	R. Lahmar (Algéria)
4.5. Bizottság	A talajtani története, filozófiája és szociológiája	B. Warkentin (USA)	D. Yaalon (Izrael)	H. van Baren (Hollandia)

lehetőséget nyújtott a „bemutakozásra”, „imázs-teremtésre”, a nemzetközi kapcsolatok megerősítésére, szélesítésére és továbbfejlesztésére.

A magyar delegáció tagjai a Kongresszuson 5 előadást tartottak és 16 poszttert mutattak be. Az elhangzott előadások az alábbiak voltak:

- WÖSTEN, H., NEMES, A., PACHEPSKY, Y., RAWLS, W., ZEILIGUER, A.: „Translating available basic soil data into missing soil hydraulic characteristics) (04 szimpózium)
- ZEILIGUER, A. M., NEMES, A., PACHEPSKY, Y., RAWLS, W., WÖSTEN, J. H. M.: „Estimating soil water retention using soil component additivity model” (04 szimpózium)
- VÁRALLYAY, G.: „Environmental stresses induced by salinity/alkalinity in the Carpathian Basin (Central Europe)” (33 szimpózium)
- TÓTH, T., KUTI, L.: „Spatio-temporal changes in soil salinity status in lowland areas with shallow groundwater” (34 szimpózium)
- DOBOS, E., BLISS, N., WORSTELL, B., MONTANARELLA, L., JOHANNSEN, C., MICHÉLI, E.: „The use of DEM and satellite data for regional scale soil databases” (44 szimpózium)

A magyar poszttereket a szimpóziumok ismertetésénél soroltuk fel.

A magyar talajtani tudomány jelentős nemzetközi elismerése, hogy VÁRALLYAY GYÖRGYöt a Kongresszus elején a háromtagú határozatszövegező bizottság elnökévé választották. A tisztségviselők megválasztása során pedig TÓTH TIBOR a 3.5. Bizottság (Talajdegradáció-szabályozás, remediáció, talajjavítás) alelnöke, MICHÉLI ERIKA a WRB Munkacsoport elnöke, VÁRALLYAY GYÖRGY pedig a Díjak és Kitüntetések Állandó Bizottság tagja lett.

A Kongresszus záróülésén fontos *határozati javaslatokat fogadott el*:

1. Figyelembe véve a fenntartható talajhasználat megalapozottságához szükséges talajtani információk iránti igény növekedését; a világon sajnos ma is terjedő, erosító talajdegradációs folyamatok megelőzésének, mérséklésének elengedhetetlen szükségességét; s felismerve azt, hogy a lokális, regionális és globális talajtani problémák megoldása csak nemzetközi összefogással lehetséges az IUSS deklarálta aktív közreműködési készségét a „*World Soils Agenda*” által megfogalmazott alábbi célkitűzések megvalósításában:

- A talajdegradáció állapotának és trendjeinek globális felmérése, értékelése.
- Megfelelő talajtani indikátorok rendszerének kialakítása a monitoringhoz és értékeléshez.
- A fenntartható talajhasználat alapjainak, koncepciójának és technológiáinak kidolgozása, különös tekintettel a helyszíni kutatásokra és megfigyelésekre.
- Egy multidiszciplináris nemzetközi hálózat létrehozása a talajtani problémák megoldására; nemzetközi (kormányközi) Talajtani Panel létrehívása; segítségnyújtás nemzeti talajvédelmi politikák kidolgozására és bevezetésére; a fenntartható talajhasználatra vonatkozó nemzeti és helyi kezdeményezések segítése.
- A talaj multifunkcionalitásának figyelembe vétele és beépítése különböző fejlesztési programokba.

2. Figyelembe véve a talajtani tudomány utóbbi években elért jelentős kutatási eredményeit (talaj-víz-növény-atmoszféra rendszer modellezése, geostatistika és pedotransfer funkciók megismerése és sokoldalú alkalmazása, reális talaj- és mikrokli-

ma előrejelzések lehetősége stb.) az IUSS – új szerkezeti felépítésének minden lehetőségét kihasználva – kíván olyan új, korszerű, világméretű munkákat kezdeményezni és fenntartani, amelyek elősegítik a *talajról szerzett tér- és időbeni információk* széleskörű, minél hatékonyabb gyakorlati hasznosítását. Az IUSS ily módon kíván közreműködni az élelmiszer-bizonytalanság elleni világméretű küzdelemben, annak felszámolásában, mérséklésében. Prioritást érdemlő megkülönböztetett jelentősége van ilyen szempontból a SOTER (Soil and TERrain Digital Database) Program továbbfejlesztésének, korszerűsítésének, regionális és helyi döntéseket megalapozó nagyobb méretarány és részletesség irányába történő kiterjesztésének, továbbfejlesztésének. A különböző szintű, tartalmú és részletességu *talajtani adatbázisok* fontos részét képezik az ENSz Éhségelleni Milleniumi Célprogramjának.

3. Felismerve, hogy a talaj szerves anyaga csökkenti az üvegházhatású gázok koncentráció-növekedésének mértékét; növeli a talaj termékenységét; javítja a környezeti állapot minőségét; kulcs-fontosságú komponense a növényi tápanyagok talajbani körforgalmának; befolyásol, sőt meghatároz számos fizikai, kémiai és biológiai talajtulajdonságot az IUSS mindent elkövet *talajaink szervesanyag-készletének megőrzése, sőt növelése* érdekében. Teszi ezt egyrészt a talajtermékenység, másrészt a környezet-minőség javítása, illetve az üvegházhatású gázok mennyiségének csökkentése érdekében.

4. December 5-ét a Kongresszus közfelkiáltással a „*Talaj Világnapjává*” nyilvánította, s kéri az illetékes nemzetközi szervezeteket ennek elfogadására.

A Kongresszust követő néhány hazai rendezvényen bemutattuk és megvitattuk a Kongresszus fontosabb eredményeit, a legszélesebb értelemben vett talajtani tudomány megfogalmazott és előrejelzett prioritásait, fejlődési trendjeit, fő kutatási irányait, s levontuk ezek főbb tanulságait. Ezek ugyanis szakterületünk hazai célkitűzéseit is kijelölik, s eredményesen segíthetik azok sikeres megvalósítását.

Érkezett: 2003. február 14.

VÁRALLYAY GYÖRGY
MTA Talajtani és Agrokémiai
Kutatóintézete, Budapest